

عنوان مقاله:

تبیین سیر تحول روابط بنادر سواحل مکران با نواحی پس کرانه ای

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و آمایش شهری-منطقه ای، دوره 11، شماره 39 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

مجتبی آراسته - استادیار بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

رضا علیزاده - کارشناس ارشد برنامه ریزی منطقه ای، بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

رضا مطهر - کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

بنادر در طول تاریخ، جایگاه برجسته ای در توسعه مناطق پس کرانه ایداشته اند. بنادر سواحل مکران نیز با توجه به موقعیت راهبردی شان، ظرفیت گسترده ای برای تعامل با مناطق پس کرانه ای دارند. این بنادر طی دهه های اخیر، نتوانسته اند آن گونه که باید از فرصت های پیش رو بهره ببرند. همین امر موجب شده است محرومیت و نابرابری فضایی به خصوص در پهنه های پس کرانه محلی منطقه جنوب شرق ایران، بیش از سایر نقاط کشور دیده شود. هدف از انجام این پژوهش، بررسی سیر تحول تعاملات بنادر سواحل مکران با نواحی پس کرانه ای در طول ۲۰ سال اخیر (بازه ۱۳۷۵-۱۳۹۵) است تا بر این اساس مشخص شود که بنادر سواحل مکران تا چه میزان توانسته اند طی دو دهه اخیر، تعاملات خود را با مناطق پس کرانه ای در سه سطح محلی، منطقه ای و ملی افزایش دهند. روش پژوهش کمی و تکنیک مورد استفاده، تحلیل شبکه با استفاده از نرم افزار Gephi است. داده های مورد استفاده، شبکه تعاملات دوسویه کالایی میان بنادر سواحل مکران و کلیه شهرهای پس کرانه سرزمین ایران است. یافته های پژوهش نشان می دهد بندر چابهار طی دو دهه اخیر توانسته است به خوبی تعامل خود را با شهرهای پس کرانه ای در هر سه سطح ملی، منطقه ای و محلی ارتقا دهد. در عین حال بنادر دیگری همچون جاسک و پسابندر نیز نتوانسته اند جایگاه خود را نظام ساختار فضایی منطقه جنوب شرق تثبیت کنند و تعامل خود را با پس کرانه های محلی افزایش دهند. پیشنهادهای این پژوهش بر این موضوع تاکید دارد که بنادر سواحل مکران برای ارتقای نقش موثرتر خود بر پس کرانه های ملی و فراملی، لازم است ساختار فضایی خود را به سمت الگوی شبکه ای سلسله مراتبی شکل دهند. این الگو، درحقیقت مجموعه ای هم پیوند از عناصر ساختار فضایی را در قالب یک تعامل سلسله مراتبی شکل می دهد که بر مبنای آن، همه سطوح پس کرانه ای را از مقیاس محلی تا فراملی، در فرایند توسعه فضایی درگیر می کند.

کلمات کلیدی:

نابرابری، ساختار فضایی، تعاملات کالایی، تحلیل شبکه، سواحل مکران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1308261>

